

Radu Țurcanu
magistru în drept

Lilia Dabija
magistru în drept

Prelungirea cu 180 de zile a termenului de plată a Taxei Vamale și a T.V.A. la materia primă importată

1. Considerațiuni generale

Prin *Legea pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr. 324 din 23 decembrie 2013*, începând cu **1 ianuarie 2014**, cadrul legal a fost completat cu noi prevederi, potrivit cărora *”La solicitarea importatorilor agenți economici producători, în condițiile art.126 și art.1271 din Codul vamal, se prelungește termenul de plată a taxei vamale și a T.V.A., pentru perioada ciclului de producere, dar nu mai mult de 180 de zile, la materia primă, cu excepția mărfurilor menționate în anexa nr. 5 la prezenta lege, la materialele, accesoriile, ambalajul primar și articolele de completare importate, care se utilizează la fabricarea în exclusivitate a mărfurilor destinate exportului, în modul stabilit de Guvern”*.

Respectivele facilități au fost inserate în art. 281 al Legii cu privire la tariful vamal nr. 1380 din 20 noiembrie 1997 (referitor la prelungirea termenului de plată a taxei vamale), dar și în art. 4 alin. (203) al Legii pentru punerea în aplicare a titlului III al Codului fiscal nr. 1417 din 17 decembrie 1997 (prelungirea termenului de plată a T.V.A.).

Întru implementarea acestor facilități a fost aprobată Hotărârea Guvernului nr. 146 din 26.02.2014 *pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de prelungire a termenului de plată a taxei pe valoarea adăugată și a taxei vamale, pentru perioada ciclului de producere, dar nu mai mult de 180 de zile, la materia primă, materialele, accesoriile, ambalajul primar și articolele de completare importate*.

În prezentul articol vom încerca să efectuăm o analiză profundă a mecanismului nou-creat, astfel încât agenții economici să obțină o viziune clară asupra esenței acestuia, posibilităților de utilizare și importanței practice a reglementărilor respective.

2. Analiza comparativă a facilităților comentate cu alte facilități analogice

2.1. Analiza comparativă cu regimul vamal de perfecționare activă

La prima vedere, între facilitatea descrisă și regimul vamal de perfecționare activă există multe analogii, însă la o analiză mai profundă distingem deosebiri esențiale care contribuie la înțelegerea esenței mecanismului actual:

Asemănările dintre acestea:

a) ambele proceduri permit prelucrarea mărfurilor străine, obținerea în urma prelucrării a produselor finite destinate scoaterii de pe teritoriul vamal sub formă de produse compensatoare - fără încasarea drepturilor de import la momentul vămuirii și fără aplicarea măsurilor de politică economică, dacă legislația nu prevede altfel. O mică remarcă ce se impune aici rezidă în faptul că, în cazul facilității descrise în prezentul articol (*în continuare facilități descrise*), nu sunt încasate doar TVA și taxa vamală, pe când în cazul perfecționării active - pe lângă aceste drepturi de import nu sunt încasate nici accizele, în cazul în care mărfurile plasate în acest regim sunt impozitate cu acciz.

b) legislația în vigoare prevede anumite excepții asupra categoriilor mărfurilor care pot fi plasate atât în regim de perfecționare activă, cât și în regim de import cu amânare (adică în cadrul facilității descrise). Excepțiile respective sunt prevăzute de art. 28 lit. m)

al Legii cu privire la tariful vamal și art. 103 al Codului Fiscal pentru perfecționarea activă și de Anexa nr.1 la Hotărârea Guvernului nr.146 din 26.02.2014 (Lista mărfurilor pentru care termenul de plată a TVA și a taxei vamale la import nu poate fi prelungit);

c) ambele proceduri în esență, implică posibilitatea agentului economic de a exporta mărfurile obținute în urma prelucrării.

Totuși, fiecare dintre procedurile descrise **se deosebește** prin trăsături specifice:

a) deosebirea de bază între acestea două se referă la *natura juridică a regimului vamal*. Regimul vamal de perfecționare activă este un regim vamal suspensiv, cu impact economic. Aceasta la rândul său, potrivit art. 30 al Codului Vamal semnifică că, regimul de perfecționare activă poate fi utilizat numai în baza unei autorizații prealabile a organului vamal. Pentru obținerea autorizației agentul economic solicitant urmează a se adresa biroului vamal, fiind obligat să respecte condițiile de autorizare prevăzute de pct.162-172 ale *Regulamentului de aplicare a destinațiilor vamale prevăzute de Codul vamal al Republicii Moldova* aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1140 din 2.11.2005.

Totodată, în cazul facilității descrise se autorizează nu acțiunea de plasare în regim vamal, ci includerea agentului economic în Lista specială. Altfel zis, conform prevederilor Regulamentului aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.146 din 26.02.2014, pentru a dispune de dreptul la prelungirea termenului de plată a TVA și a taxei vamale agentul economic necesită a fi inclus în prealabil în Lista agenților economici, aprobată prin Hotărâre de Guvern. În plus, pentru fiecare contract comercial, importatorul va trebui să încheie cu biroul vamal și un contract de prelungire care, deși nu este un act permisiv, are aceiași esență;

b) o altă diferență esențială constă în *categoria mărfurilor permise* a fi plasate în cele două regimuri: regimul de perfecționare activă permite plasarea în regim a oricăror mărfuri străine, cu condiția ca mărfurile importate și plasate în regim să poată fi identificate în produsele compensatoare.

Pe când în cazul facilității descrise, poate fi solicitat importul cu prelungirea termenului de plată a TVA și a taxei vamale doar pentru materia primă, materialele, accesoriile, ambalajul primar și articolele de completare importate. Concomitent, legiuitorul nu cere ca mărfurile produse din cele importate și ulterior exportate în cadrul termenului de 180 de zile, să fie identificate sau raportate cumva la mărfurile inițiale;

c) încă un moment distinctiv îl prezintă *termenul regimului* - referitor la termenul prevăzut în autorizația de perfecționare activă menționăm că, legislația nu dispune direct asupra acestuia, urmînd ca organele vamale să specifice în fiecare autorizație, în mod individual termenul, de reexport, adică acel termen în care produsele compensatoare trebuie să fie exportate sau reexportate, ori să li se atribuie o altă destinație aprobată de organul vamal. La stabilirea acestui termen organele vamale iau în considerare timpul necesar îndeplinirii operațiunilor de perfecționare și de reexport al produselor compensatoare. Mai mult, organele vamale pot prelungi acest termen în baza unei cereri argumentate a titularului autorizației (a se vedea art.59 al Codului vamal).

Pe când în cazul facilității descrise, termenul-limită în cadrul căruia poate fi realizat exportul este stabilit în mod direct și unilateral de către legiuitor, fiind limitat la 180 de zile. Altminteri, termenul în care se derulează ciclul de producere, circumstanțele obiective și imprevizibile sau alți factori în nici un caz nu influențează acest termen și nu există nici o posibilitate de prelungire a acestuia;

d) *necesitatea depunerii unei garanții* - în cazul regimului vamal de perfecționare activă, legislația nu instituie obligația depunerii unei garanții ca condiție anterioară obținerii autorizației, pe când în cazul regimului descris, conform prevederilor art.1271 al

Codului vamal, acordarea acestei facilități se asigură prin garanție emisă de banca agreată de organul vamal, depozit bănesc sau sub garanția plătitorului vamal producător, din nume propriu privind gajarea activelor materiale (terenuri și construcții) libere de orice sarcini.

Menționăm că, același articol, la alin.(9) dispune că, selectarea măsurii de garantare a obligației vamale rămîne la discreția plătitorului vamal;

e) existența ratei de randament în cazul regimului de perfecționare activă - conform prevederilor art.61 al Codului vamal, titularul operațiunii de perfecționare activă are obligația depunerii și calculării ratei de randament, care se va realiza pe baza documentelor corespunzătoare. Rata de randament reprezintă cantitatea sau procentul de produse compensatoare obținute din prelucrarea sau transformarea unei anumite cantități de mărfuri. Mecanismul calculării ratei de randament este reglementat de pct.172 al Regulamentului de aplicare a destinațiilor vamale prevăzute de Codul vamal al Republicii Moldova. Conform acestuia, *la eliberarea autorizației sau odată cu plasarea mărfurilor sub regim de perfecționare activă se stabilește o rată de randament sau metoda stabilirii ei, inclusiv ratele medii. Această rată se stabilește în baza informațiilor de producție sau tehnice sau, atunci cînd acestea nu sunt disponibile, a informațiilor legate de operațiuni de același tip.* De asemenea, agentul economic titular al regimului, este obligat să comunice organului vamal orice modificări ale ratei de randament stabilite inițial, care apar după acordarea autorizației și care pot influența conținutul acesteia.

Obligația depunerii ratei de randament nu este prevăzută în cazul facilităților descrise. Aceasta, la rîndul său are o consecință foarte importantă - numai în cazul în care 100% din mărfuri importate se exportă în cadrul termenului de 180 de zile, importul acestora este scutit de plata drepturilor de import. În cazul în care în procesul de producție anumite cantități de mărfuri dispar pe motive obiective (adică rata de randament este mai puțin de 100%), importatorul va fi obligat la plata drepturilor de import pentru cuantumul acestora;

f) prezența controalelor vamale - din considerentul că, regimul de perfecționare activă este un regim suspensiv, prin prisma prevederilor art.29 alin.(2) al Codului vamal, pe parcursul derulării regimului, organele vamale sunt în drept a efectua controlul acestuia. Aceste controale vor fi efectuate în scopul asigurării respectării condițiilor prevăzute la momentul emiterii autorizației de perfecționare, cît și întru asigurarea eventualelor înstrăinări ale produselor compensatoare, în lipsa achitării drepturilor de import datorate statului.

Pe cînd în cazul facilităților descrise, organele vamale sunt în drept a efectua controale doar în limita prevederilor legale, fără a dispune de acest drept prin însuși esența facilităților, astfel precum este în cazul perfecționării active.

g) finisarea regimului - regimul analizat nu este un regim vamal suspensiv și, pe acest motiv, nu urmează a fi încheiat. Totuși, acesta poate fi încheiat prin exportul, în termen ce nu va depăși 180 de zile, mărfurilor obținute din prelucrarea materiei prime introduse în țară cu acordarea facilităților, fără posibilitatea plasării acestor mărfuri în alt regim vamal decît cel de export, dar mai ales fără posibilitatea punerii în liberă circulație a acestor mărfuri pe teritoriul țării. De fapt, în cazul în care mărfurile prelucrate nu sunt exportate pînă la finisarea termenului indicat, sau mărfurile sunt menținute în liberă circulație pe teritoriul țării, agentul economic va fi obligat la achitarea atît a taxei vamale și a TVA, dar și a amenzilor prevăzute de cadrul legal.

Pe cînd în cazul regimului de perfecționare activă - acesta poate fi încheiat prin diverse modalități: reexportul produselor compensatoare, care se efectuează fără plata

drepturilor de import, exportul produselor compensatoare obținute în urma prelucrării mărfurilor anterior importate și puse în liberă circulație, precum și prin plasarea mărfurilor în oricare dintre destinațiile vamale aprobate de către organele vamale, evident cu aplicarea măsurilor de politică economică prevăzute de legislație.

2.2. Analiza comparativă cu alte posibilități de prelungire a termenului de plată a unor drepturi de import

Considerăm necesar a menționa și despre asemănarea facilităților descrise cu cele prevăzute de art.4 alin.(20) al Legii pentru punerea în aplicare a Titlului III al Codului fiscal nr.1417 din 17.12.97, potrivit căreia „*la solicitarea importatorilor, Serviciul Vamal va prelungi, în condițiile art.126 și 1271 din Codul vamal al Republicii Moldova, cu cel mult 90 de zile, termenul de plată a T.V.A. la materia primă, cu excepția mărfurilor menționate în anexă, la materialele și articolele de completare importate de agenții economici producători, precum și de agenții economici specializați în prestări de servicii în agricultură care dispun de autorizație pentru prestarea de servicii la producerea producției agricole, eliberată de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare*”.

În cazul acestor facilități, legiuitorul prevede amânarea termenului de plată doar a TVA, nu și a taxei vamale, precum este în cazul celor descrise prin intermediul prezentului articol. Mai mult, în acest caz termenul prelungirii este nu de 180 de zile, dar de 90. La fel, agentul economic solicitant al respectivei facilități este obligat să dețină *autorizație pentru prestarea de servicii la producerea producției agricole, eliberată de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare* (care de altfel, nu este prevăzută în Nomenclatorul actelor permissive eliberate de autoritățile emitente persoanelor fizice și persoanelor juridice pentru practicarea activității de întreprinzător, aprobat prin Legea nr.160 din 22.07.2011).

3. Baza legală

1) Legea pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr.324 din 23 decembrie 2013, prin intermediul căreia respectivele facilități au fost introduse în art.1271 al Codului vamal, art.281 al Legii cu privire la tariful vamal și art.4 alin.(203)–(206) al Legii pentru punerea în aplicare a titlului III al Codului fiscal;

2) Hotărârea Guvernului nr.146 din 26.02.2014 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de prelungire a termenului de plată a taxei pe valoarea adăugată și a taxei vamale, pentru perioada ciclului de producere, dar nu mai mult de 180 de zile, la materia primă, materialele, accesoriile, ambalajul primar și articolele de completare importate;

3) Hotărârea Guvernului nr.359 din 26.05.2014 cu privire la aprobarea Listei agenților economici cu drept de prelungire a termenului de plată a TVA și a taxei vamale, pentru perioada ciclului de producere, dar nu mai mult de 180 de zile, la materia primă, materialele, accesoriile, ambalajul primar și articolele de completare importate pentru fabricarea în exclusivitate a mărfurilor destinate exportului, completată prin intermediul Hotărârii Guvernului nr.746 din 10.09.2014;

4) Ordinul Serviciului Vamal nr.246 din 4 iunie 2014 ”Cu privire la completarea și modificarea anexei nr.11 la Ordinul nr.346-O din 24.12.2009 “Referitor la aprobarea Normelor tehnice privind imprimarea, utilizarea și completarea declarației vamale în detaliu”, prin intermediul căruia Lista codurilor facilităților fiscale și vamale a fost completată cu codul 43.

În context menționăm și despre lipsa la moment, a prevederilor normative cu privire la modul de percepere și restituire a garanțiilor. Reliefăm că, în temeiul pct.30 și 31 ale

Regulamentului aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.146 din 26.02.2014, asigurarea plății obligației vamale se poate efectua prin:

- a) scrisoare de garanție emisă de banca agreată de organul vamal;
- b) garanție în nume propriu, cu gajarea activelor materiale (terenuri și construcții) libere de orice sarcini, cu respectarea prevederilor Legii nr.449-XV din 30 iulie 2001 cu privire la gaj;
- c) depozit bănesc.

Modul de percepere și restituire a garanțiilor se stabilește de către Serviciul Vamal.

Contrar acestor prevederi normative care atribuie Serviciului Vamal obligația emiterii unui act normativ care ar reglementa procedura privind perceperea și restituirea garanției, un astfel de act normativ nu a fost elaborat. La moment procedura de emiterie a unei scrisori de garanții de către o bancă este clară, nefiind determinate impedimente legale la aplicarea acestei norme, la fel, fiind aplicabilă și procedura de depunere a unui depozit bănesc (a se vedea art.1271 al Codului vamal).

Altfel stau lucrurile în privința garanției în nume propriu prin gajarea activelor materiale (terenuri și construcții) ale plătitorului vamal, unde nu există o procedură normativă de care ar putea beneficia plătitorul vamal. Astfel, se încalcă nu doar prevederile pct.31 al Regulamentului aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.146 din 26.02.2014 (în continuare Regulamentul), dar și normele art.1271 alin.(15) al Codului vamal (care instituie aceeași obligație în adresa Serviciului Vamal de a reglementa procedura de percepere și restituire a garanțiilor).

Mai mult, prin lipsa prevederilor normative la acest capitol este încălcat dreptul plătitorului vamal de a recurge la această formă de garantare a obligației vamale deoarece, conform art.1271 alin.(11) al Codului vamal „*persoana solicitată să constituie garanția are libertatea de a alege între tipurile de garanție prevăzute de prezentul articol*”.

În acest mod, agenților economici care ar dori să recurgă la această formă de garantare a obligației vamale, le sunt provocate pierderi nejustificate.

Aceste pierderi pot fi reflectate în următoarea formă:

- în cazul în care ar fi stabilită procedura normativă necesară, un agent economic care dispune de terenuri și construcții ar putea să le gajeze, în condițiile Legii nr.449 din 30 iulie 2001 cu privire la gaj, nefiind astfel obligat să achite băncii comisionul pentru emiteria scrisorii de garanție, sau să depună un depozit bănesc pe contul organelor vamale;

- sumele bănești achitate de către agentul economic drept comisioane bancare ar putea fi utilizate în procesul de producere al acestuia, astfel agentul economic obținând avantaje economice.

4. Procedura legală de obținere a acestor facilități

Această procedură include în sine 2 etape preliminare:

1. Includerea agentului economic solicitant (potențialul importator) în Lista agenților economici cu drept de prelungire a termenului de plată a TVA și a taxei vamale;
2. Semnarea Contractului de amânare a plății drepturilor de import cu biroul vamal în cadrul căruia se preconizează să fie realizate importurile respective.

A. Procedura de includere în Listă

Conform prevederilor pct.3 al Regulamentului, „*Termenul de plată a TVA și a taxei vamale la import se prelungește doar pentru agenții economici incluși în Lista agenților economici cu drept de prelungire a termenului de plată a TVA și a taxei vamale*”.

Lista se întocmește de către Comisia interdepartamentală creată în cadrul Ministerului Economiei prin ordinul ministrului. Comisia este formată din 7 membrii: câte 2 reprezentanți ai Ministerului Economiei și Ministerului Finanțelor și câte un reprezentant al Inspectoratului Fiscal Principal de Stat, Serviciului Vamal și Camerei de Comerț și Industrie.

Pentru a beneficia de includerea în Listă, agenții economici trebuie să corespundă cumulativ următoarelor condiții:

a) să fie producători de mărfuri destinate exportului și să dispună de capacități de producție necesare fabricării acestora;

b) ciclul de producere a mărfurilor pentru care se solicită prelungirea termenului de plată a TVA și a taxei vamale să nu depășească 180 de zile;

c) să nu aibă datorii față de bugetul public național.

Pentru a fi inclus în Lista agentul economic prezintă Ministerului Economiei următoarele acte:

a) cererea de prelungire a termenului de plată a TVA și a taxei vamale;

b) copia deciziei de înregistrare a agentului economic;

c) declarația în nume propriu prin care se garantează că materia primă, materialele, accesoriile, ambalajul primar și articolele de completare importate vor fi utilizate la fabricarea în exclusivitate a mărfurilor destinate exportului și ciclul de producere nu depășește 180 de zile, conform modelului stabilit în anexa nr.2 la prezentul Regulament;

d) copia actului eliberat de Camera de Comerț și Industrie, prin care se confirmă genul de activitate al solicitantului, existența capacităților de producție și potențialului tehnologic, precum și a personalului necesar pentru fabricarea mărfurilor destinate exportului.

Ulterior, Comisia în urma examinării actelor prezentate, elaborează Lista în care înserează sau nu agentul economic solicitant, pe care o anexează la procesul-verbal al ședinței respective.

Procesul-verbal respectiv este semnat de către membrii Comisiei, iar Ministerul Economiei în temeiul acestuia, purcede la elaborarea proiectului Hotărârii Guvernului privind aprobarea Listei vizate, precum și-l prezintă Guvernului spre aprobare, conform procedurii legale stabilite.

B. Procedura de încheiere a contractului cu organul vamal

Conform prevederilor Regulamentului pentru a beneficia de facilități agentul economic inclus în Lista aprobată de Guvern prezintă Biroului Vamal în a cărui rază activează **următoarele documente:**

a) cererea (în formă liberă) de prelungire a termenului de plată a TVA și a taxei vamale;

b) documentul ce garantează obligația vamală;

c) actul de expertiză pentru fiecare contract comercial, eliberat de Camera de Comerț și Industrie, privind cantitatea materiei prime necesare producerii mărfurilor destinate exportului, precum și durata ciclului tehnologic.

Prelungirea termenului de plată a TVA și a taxei vamale pentru fiecare contact comercial se efectuează în bază unui contract bilateral între importator (producător) și organele vamale, pînă la data efectuării primului import, conform modelului stabilit în anexa nr.4 la Regulament.

5. Procedura de utilizare a facilităților

A. Procedura de declarare (plasare) și garantare a obligației vamale

Pentru a plasa mărfurile în acest regim vamal facilitator, pe lângă procedura anterior descrisă agentul economic (ca declarant în nume propriu, sau brokerul vamal, ca reprezentant al acestuia) urmează să depună și declarația vamală, pe care o va completa conform prevederilor Normelor tehnice privind imprimarea, utilizarea și completarea declarației vamale în detaliu, aprobate prin Ordinul Serviciului Vamal nr. 346-O din 24.12.2009 (codul procedurii vamale fiind 43).

Consecutiv, agentul economic va plasa mărfurile respective, în cazul deținerii tuturor actelor prevăzute de Regulament, dar și a celor care justifică valoarea în vamă a acestor mărfuri, acte indicate în Hotărârea Guvernului nr.600 din 14.05.2002 cu privire la aprobarea Regulamentului privind modul de declarare a valorii în vamă a mărfurilor introduse pe teritoriul Republicii Moldova.

Dacă declarația vamală nu este acceptată se procedează conform prevederilor art.1371 Cod vamal. La fel, menționăm că, decizia privind refuzul validării declarației vamale poate fi contestată conform prevederilor Capitolului XI al Codului vamal.

Consecințele legale ale validării declarației vamale de import:

- mărfurile se pun în libera circulație, adică nu se mai află sub supravegherea vamală, iar în mod general, importatorul nu mai are nici o obligație legată de acestea în fața organelor vamale, cu excepția celei de achitare a drepturilor de import la finele perioadei de 180 de zile. Subliniem că, nu există nici o altă obligație, inclusiv cea de a scoate mărfurile din țară sau a ține o evidență specială (separată) în privința mărfurilor respective. Exportul mărfurilor importate (sau produselor obținute din acestea) este un drept al importatorului, drept care îl exonerează în final și de obligația achitării drepturilor de import;

- apare obligația achitării taxei vamale și TVA, cu termenul-limită de executare a acestei obligații - cel târziu 180 de zile de la ziua validării declarației;

- apare obligația achitării imediate (chiar prealabile, conform art. 124 al Codului vamal) a accizului, dacă mărfurile fac parte din categoria celor supuse accizelor atunci se vor achita accizele datorate;

- fiind un regim vamal definitiv (de import), se aplică măsurile de politică economică prevăzute de cadrul legal pentru importul anumitor categorii de mărfuri (spre exemplu - obligația deținerii licenței pentru importul unor mărfuri, autorizații sau alte acte permissive, contingente la import etc.);

- la fel, conform prevederilor legale este necesară respectarea și a altor cerințe față de perfectarea importului (confirmarea originii, competența teritorială, controlul vamal, inclusiv și fizic, control sanitar-veterinar sau fitosanitar etc.).

B. Procedura de ținere a evidenței

Analogic regimului de perfecționare activă, organele vamale sunt în drept ca, pe parcursul derulării regimului descris să intervină cu efectuarea anumitor controale sau inventarieri pentru asigurarea că agentul economic respectă obligațiile asumate, deși acest regim nu este unul suspensiv.

În acest scop, agentul economic este obligat să asigure păstrarea evidențelor operative, care precizează cantitățile și valoarea mărfurilor din import plasate sub regimul vamal analizat, cantitățile și valoarea produselor compensatoare obținute, stocurile, precum și toate datele necesare monitorizării operațiunilor și calculării corecte a tuturor obligațiilor vamale plătibile.

1. Procedura de încheiere a regimului

Din start trebuie să reiterăm că, exportul mărfurilor importate cu amânarea plății drepturilor de import este un drept, dar nu o obligație a importatorului, regimul vamal de

import fiind un regim definitiv, fără intervenirea supravegherii vamale după acordarea liberului de vamă. Astfel, în cazul neexecutării acestui drept, agentului economic nu i se aplică sancțiuni contravenționale sau materiale. Totodată, obligația de achitare a drepturilor de import (executată benevol sau chiar forțat, din contul garanției) nu poate fi calificată drept o sancțiune din partea statului. Mai mult ca atât, potrivit art.126 alin.(3) la calcularea cuantumului acestor drepturi de import, la expirarea celor 180 de zile, importatorului nu-i se aplică nici penalități pentru perioada amânării respective.

Totuși, în situația în care importatorul decide exportul mărfurilor importate anterior în cadrul termenului de amânare, regimul vamal respectiv poate fi încheiat. Consecințele acestei încheieri ar fi următoarele:

- în cazul regimului vamal analizat, potrivit prevederilor art.126 alin.(31) al Codului vamal al Republicii Moldova nr.1149-XIV din 20 iulie 2000, dobînda echivalentă cu rata de bază a Băncii Naționale a Moldovei la creditele pe termen scurt, care este în vigoare la data acordării prelungirii, pentru fiecare zi de prelungire a termenului de plată, nu se calculează.

- regimul se finisează cu exportul mărfurilor produse din mărfurile plasate în acesta, o altă modalitate de finisare a regimului nu este posibilă. Prin urmare, în cazul în care partenerul comercial al agentului economic din R.M. nu mai dorește continuarea raporturilor contractuale, sau au intervenit anumite circumstanțe obiective (force-major), nu va fi posibilă nici amânarea termenului de 180 de zile și nici plasarea mărfurilor în alt regim sau destinație vamală, agentul economic fiind obligat să exporte mărfurile produse sau să achite amenda cuvenită, cu toate consecințele de rigoare.

- dacă pînă la expirarea termenului de 180 de zile a avut loc exportul mărfurilor obținute din prelucrarea mărfurilor importate, plata TVA și a taxei vamale nu se efectuează. Prin decizii de regularizare, Serviciul Vamal efectuează procedura de anulare a sumelor TVA și ale taxei vamale calculate anterior la importul materiei prime, materialelor, accesoriilor, ambalajului primar și articolelor de completare importate.

La acest capitol Regulamentul nu stipulează nimic referitor la obligația restituirii depozitului bănesc sau a garanției depuse de către agentul economic, drept conferit acestuia conform prevederilor art.1271 alin.(13) al Codului vamal.

- în cazul punerii în liberă circulație pe piața internă a mărfurilor destinate exportului sau în cazul încălcării termenului de scoatere a lor de pe teritoriul țării, organele vamale calculează și încasează TVA și taxa vamală, cu aplicarea sancțiunilor respective și a altor măsuri de executare silită a obligației vamale prevăzute de legislația în vigoare. Sancțiunea este prevăzută la art.232 al Codului vamal și survine pentru încălcarea stipulărilor art.231 pct.9) al aceluiași Cod (punerea în circulație a mărfurilor fără permisiunea organului vamal) a cărei mărime este de la 10% la 20% din valoarea mărfurilor care au constituit obiectul contravenției.

7. Urmare celor expuse în prezentul articol, reliefăm următoarele concluzii și propuneri:

7.1. Implementarea facilităților descrise, este destul de anevoioasă, din următoarele considerente:

1. Agentul economic este obligat să prezinte copia deciziei de înregistrare, însă în practică se poate întâmpla ca acesta să nu dispună de certificat privind înregistrarea de stat a agentului economic (act permisiv care nu se mai emite de către Camera Înregistrării de Stat, odată cu intrarea în vigoare a Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr.235 din 26.10.2012). Astfel, agentul economic este obligat să solicite Camerei Înregistrării de Stat copia deciziei de înregistrare. Acest act costă (36 de lei,

conform prevederilor Hotărîrii Guvernului nr.926 din 12 iulie 2002) precum și necesită timp privind procedura depunerii solicitării și emiterii.

2. Referitor la obligația de a prezenta declarație în nume propriu prin care se garantează că, materia primă va fi utilizată la fabricarea în exclusivitate a mărfurilor destinate exportului și că ciclul de producere nu depășește 180 de zile- nu este clar raționamentul acesteia dacă nu există un mecanism real de control al onorării acestei obligații în raport cu Comisia vizată. În cazul în care agentul economic nu-și va onora obligația privind exportul mărfurilor finite în termen de 180 de zile, acesta va fi obligat la plata drepturilor de import și a altor plăți cuvenite, în fața organelor vamale, dar nu a Comisiei. Astfel, o eventuală declarație în nume propriu ar fi acceptabilă și necesar a fi prezentată organelor vamale, dar nicidecum Comisiei.

3. Vis-a-vis de actul emis de către Camera de Comerț și Industrie prin care se confirmă genul de activitate al solicitantului, existența capacităților de producție și potențialului tehnologic, precum și a personalului necesar pentru fabricarea mărfurilor destinate exportului, menționăm că procedura emiterii acestuia durează, pentru că Camera urmează să exercite anumite vizite la agentul economic, anterior emiterii certificatului care va confirma faptul că, agentul economic dispune de capacități de producere și potențial tehnologic.

Adițional - agentul economic poate prezenta actul de expertiză pentru un proces de producție, și drept urmare să fie inclus în listă, însă ulterior să se folosească de acest statut inclusiv pentru alte procese de producție.

4. Durează însuși procedura de desfășurare a ședințelor Comisiei. Conform prevederilor Regulamentului cererile sunt examinate de către Comisie în cea de-a patra zi de joi din fiecare lună. Deci, ședințele Comisiei sunt lunare, dar nu mai frecvente. În alt rând, ședințele Comisiei sunt deliberative dacă la acestea participă cel puțin 2/ 3 din membri. Prin urmare, există posibilitatea, ca din anumite motive obiective (legate de starea de sănătate, deplasări de serviciu etc.) ca ședințele Comisiei să nu fie deliberative, ceea ce va duce la tergiversarea procedurii de includere în Listă.

La același capitol evidențiem, că în cazul în care Comisia ia decizia privind neinclusiunea agentului economic în Listă, acesta este informat în termen de 15 zile calendaristice de la data examinării cererii, despre motivul refuzului. Prin urmare, în astfel de situații, agentul economic este obligat să aștepte ședința Comisiei, precum și alte 15 zile calendaristice din data derulării acesteia, ca în final sa-i fie comunicat refuzul.

5. Procedura de elaborare și aprobare a Listei agenților economici cu drept de beneficiere de aceste facilități, durează în timp. Acest proiect urmează a fi remis spre avizare entităților publice interesate, precum și definitivat urmare eventualelor propuneri parvenite. Ulterior, urmează a fi inserat pe ordinea de zi a ședinței Guvernului, pentru a fi aprobat, cu publicarea ulterioară în Monitorul Oficial, ceea ce iarăși presupune o procedură de durată.

Considerăm că, procedura de aprobare a Listei este una tehnică, care ar putea fi derulată în lipsa aprobării de fiecare dată, a modificărilor la Lista respectivă (în sensul reducerii sau completării acesteia).

6. În pofida faptului că, Regulamentul prevede expres la pct.15 lista exhaustivă a actelor ce se prezintă de către agentul economic ce dorește a fi inclus în Listă, totuși

Ministerul Economiei în unele cazuri solicită și prezentarea actului ce confirmă lipsa datoriilor la bugetul public național, cu referința la pct.14 al Regulamentului care prevede că, aceasta este o condiție ce trebuie respectată de către agentul economic.

Considerăm că, solicitarea acestui act este ilegală, din considerentul că agentul economic din oficiu va stabili dacă respectă condițiile prevăzute de Regulament, și numai dacă acestea sunt respectate va depune cererea privind includerea în Listă și actele necesare anexate.

Mai mult, în cazul în care Comisia are dubii asupra respectării condițiilor prevăzute la pct.14 al Regulamentului, acesta urmează să acceseze on-line contul curent al contribuabilului, instituit de cadrul legal, fără a obliga agentul economic să prezinte acest act, adică fără a-l obliga să suporte cheltuieli de timp adiționale.

7. În anumite situații Comisia înaintează cerințe suplimentare nefundamentate față de documentele prezentate de către agentul economic solicitant de a fi inclus în Listă, spre exemplu Raportul de expertiză emis de către Camera de Comerț și Industrie trebuie să fie emis nu mai târziu de un an din data prezentării, ceea ce este ilegal, dat fiind faptul că cadrul legal nu instituie careva termene ale acestui Raport. Mai mult ca atât, emiterea acestuia semnifică achitarea unor costuri suplimentare de către agentul economic, precum și suportarea cheltuielilor semnificative de timp, ceea ce este o povară neîntemeiată.

8. Obligația prezentării pentru fiecare contract comercial a unui contract de prelungire a termenului de plată a taxei vamale și TVA, este la fel, destul de anevoios. Spre exemplu, un agent economic are raporturi contractuale cu doi parteneri pe când comenzi are trei, prin urmare va avea de semnat trei contracte de prelungire, adică câte unul pentru fiecare comandă, ceea ce este destul de anevoios, și practic constituie o autorizație pentru fiecare partidă, similar procedurii de autorizare pentru operațiunea de perfecționare activă. În acest caz, considerăm că ar fi mult mai simplu ca acest contract perfectat cu organele vamale să fie aplicabil pentru toate livrările efectuate în baza unuia și aceluiași contract comercial. Cu atât mai mult că, însuși datele care se înscriu în formularul Contractului perfectat cu organul vamal se stabilesc în temeiul contractului comercial.

Cu toate acestea, considerăm că descrierea efectuată prin prezentul articol va contribui la perceperea adecvată de către agenții economici a facilităților analizate, și drept consecință va simplifica accesul acestora la procedura de includere în Listă.

9. Din considerentul că, la moment nu au fost elaborate prevederile normative ce ar permite utilizarea de către agentul economic a garanției în nume propriu, asigurată de contractul de gaj al activelor sale materiale (terenuri și construcții) libere de orice sarcină, este dificilă utilizarea acesteia.

Cu toate acestea, legiuitorul instituie posibilitatea utilizării acestei forme de garanții. Astfel, în vederea simplificării acestei proceduri, anexăm la prezentul articol mostra garanției în nume propriu dar și a contractului de gaj, care pot fi prezentate de către importator, biroului vamal cu care va perfecta contractul de amânare a plății drepturilor de import.

Modelul Garanției din nume propriu

Biroului Vamal

1. Debitorul gajist (agent economic importator) _____

(denumirea completă, sediul, IDNO)

în calitate de beneficiar de facilități de prelungire a termenului de plată a TVA și a taxei vamale, garantez Creditorului gajist achitarea integrală a oricărei obligații vamale apărute sau ulterior constatate în legătură cu importul materiei prime, materialelor, accesoriilor, ambalajului primar și articolelor de completare importate în baza Contractului de prelungire a termenului nr. _____ din _____.

2. Creditorul gajist (biroul vamal) _____

3. Bunuri gajate (construcții sau terenuri):

- imobilul nr. cadastral _____, și anume terenul, cu destinația _____, cu suprafața totală de _____ situat pe adresa: Republica Moldova _____.

Imobilul susmenționat îi aparține debitorului gajist cu drept de proprietate privată în baza _____. Extras din registrul bunurilor imobile din _____, cu nr. _____.

4. Cuantumul eventualei obligației vamale garantate prin gaj _____

5. Acordul expres al Biroului Vamal de recepție a gajului _____

Debitorul gajist

_____
(semnătura)

L.Ș.

Modelul Contractului de gaj

“ _____ ” _____ 20 _____ or. _____

Subsemnații: _____, denumit în continuare „Biroul Vamal”

_____, denumit în continuare „Debitor gajist”,

am încheiat prezentul contract privind următoarele:

1. Biroul vamal _____ a acordat debitorului _____ prelungire a termenului de plată a taxei pe valoare adăugată și a taxei vamale, pentru perioada ciclului de producere, dar nu mai mult de 180 de zile la materia primă, materiale, accesoriile, ambalajul primar și articolele de completare importate în baza Contractului de prelungire a termenului nr. _____ din _____, în sumă de de _____ (_____) lei, cu termenul final de stingere a obligației vamale la _____ (în continuare – Contractul de prelungire).

2. În scopul garantării achitării obligațiilor vamale în cazuri prevăzute de legislație și executării în termen a obligațiilor asumate de către debitor, conform contractului de prelungire, precum și a penalităților cauzate prin neexecutarea sau executarea necorespunzătoare de către debitor a condițiilor contractuale, cheltuielile biroului vamal ce țin de urmărirea activelor materiale gajate debitorul gajist este de acord de a constitui gajul în favoarea biroului vamal asupra bunurilor stipulate în punctul 3 al prezentului contract (în continuare - bunurile gajate).

3. Conform condițiilor prezentului contract, Debitorul gajist depune în gaj:

a) imobilul nr. cadastral _____, și anume terenul, cu destinația _____, cu suprafața totală de _____ situat pe adresa: Republica Moldova _____.

Imobilul susmenționat îi aparține debitorului gajist cu drept de proprietate privată în baza _____. Extras din registrul bunurilor imobile din _____, cu nr. _____. Prezentul gaj se extinde asupra tuturor ameliorărilor și îmbunătățirilor, reconstrucțiilor și anexelor bunurilor imobile gajate.

b) imobilul nr. cadastral _____, și anume terenul, cu destinația _____, cu suprafața totală de _____ situat pe adresa: Republica Moldova _____.

Imobilul susmenționat îi aparține debitorului gajist cu drept de proprietate privată în baza ____. Extras din registrul bunurilor imobile din ____, cu nr. ____. Prezentul gaj se extinde asupra tuturor ameliorărilor și îmbunătățirilor, reconstrucțiilor și anexelor bunurilor imobile gajate.

c) imobilul nr. cadastral ____, și anume terenul, cu destinația ____, cu suprafața totală de ____ situat pe adresa: Republica Moldova ____.

Imobilul susmenționat îi aparține debitorului gajist cu drept de proprietate privată în baza ____. Extras din registrul bunurilor imobile din ____, cu nr. ____. Prezentul gaj se extinde asupra tuturor ameliorărilor și îmbunătățirilor, reconstrucțiilor și anexelor bunurilor imobile gajate.

4. Actele care confirmă dreptul de proprietate asupra bunului imobil gajat se vor păstra la debitorul gajist.

5. Bunul imobil gajat este estimat de către un Evaluator, în sumă de ____ lei.

6. Bunul imobil gajat rămâne în posesia și folosința Debitorului gajist, care își poate exercita aceste drepturi exclusiv în conformitate cu destinația bunului imobil gajat.

7. Debitorul gajist garantează sub propria răspundere că bunul imobil gajat nu a fost înstrăinat anterior de el, nu se află în posesia sau folosința persoanelor terțe, este liber de gaj, de datorii, nu este supus reținerii și poate fi comercializat conform legislației în vigoare a Republicii Moldova.

8. Părțile au convenit, că bunul imobil gajat va fi asigurat la o companie de asigurări.

9. Debitorul gajist se obligă:

- să asigure integritatea, și folosirea corectă a bunului imobil gajat și să întreprindă măsurile necesare pentru a nu admite diminuarea costului acestui bun sub nivelul prețului de gaj, menționat în p.5 al prezentului Contract;

- să efectueze în timp util reparațiile curente și capitale a bunului imobil gajat;

- în cazul devalorizării bunului imobil gajat, să predea Biroului vamal cu acordul său alte bunuri, care vor completa valoarea inițială a gajului stipulată în prezentul Contract;

- în caz de deteriorare sau nimicire a bunului imobil gajat, să informeze în termen de o zi bancară Biroul vamal despre aceasta;

- să restabilească bunul imobil gajat într-un termen acceptabil sau să-l înlocuiască cu alte bunuri echivalente în cazul în care bunul imobil gajat a fost deteriorat sau dacă dreptul de proprietate asupra lui este suspendat în temeiurile prevăzute de lege;

- să asigure păstrarea și întreținerea bunului imobil gajat, să acorde posibilitate Biroului vamal să efectueze controale asupra integrității și exploatării corecte a bunului imobil gajat;

- fără consimțământul în scris al Biroului vamal să nu înstrăineze și depună în gaj bunul imobil gajat altor persoane juridice și fizice până la onorarea integrală a obligațiilor de către debitor, prevăzute în Contractul de prelungire.

- să achite cheltuielile ce țin de autentificarea, înregistrarea, reînregistrarea și realizarea prezentului Contract;

- să nu transmită obiectul gajului în chirie sau în folosință gratuită fără acordul în scris a Biroului vamal;

- să înregistreze imediat prezentul Contract la Organul Cadastral Teritorial.

10. Debitorul gajist este în drept:

- să dobândească produsele obiectului gajului.

11. Biroul vamal se obligă:

- să prezinte la cererea Debitorului gajist, actele respective, care confirmă executarea totală sau parțială a angajamentelor sale indicate în prezentul contract și în contractul de prelungire.

- să remită Debitorului gajist, imediat, după executarea de către Debitorul gajist a obligațiilor garantate prin gaj actele ce confirmă dreptul de proprietate asupra bunului imobil gajat.

12. Biroul vamal este în drept:

- să fie despăgubit în mod prioritar din contul despăgubirilor de asigurare pentru distrugerea sau deteriorarea bunului imobil gajat, indiferent de faptul în a cui favoare au fost asigurate aceste bunuri;

- în cazul distrugerii sau deteriorării bunului imobil gajat, să ceară daune interese compensatorii până la concurența creanței sale în baza aceluiași titlu de gaj, chiar dacă creanța sa nu este scadentă;

- să ceară substituirea ori completarea bunului imobil gajat sau achitarea de către Debitorul gajist a valorii lui, stabilite în prezentul Contract, în cazul în care bunul imobil gajat în urma deteriorării lui nu mai poate fi utilizat conform destinației lui directe;

- să controleze folosirea bunului imobil gajat potrivit destinației, mărimea, starea și condițiile de păstrare a bunului imobil gajat, controalele pot fi efectuate atât pe baza de documente cât și la vedere;

- în caz de neachitare a obligației vamale de către debitor, în termenele prevăzute de contracte de prelungire, să urmărească bunul imobil gajat în modul stabilit de lege;

- a purcede la încasarea bunului imobil gajat înainte de termenul de plată a obligației vamale, în cazul în care debitorul nu îndeplinește condițiile contractelor de prelungire.

- să vândă el însuși bunul imobil gajat sau să-l vândă sub controlul instanței judecătorești, sau să-l ia în posesiune spre a-l administra conform condițiilor capitolului VIII al Legii cu privire la gaj nr. 449 –XV din 30.07.2001;

13. Nici Debitorul gajist, nici Biroul vamal nu poate distruge sau deteriorează bunul imobil gajat ori diminua valoarea lui dacă aceasta nu se face prin uzura normală sau în caz de necesitate. În cazul pericolului distrugerii sau deteriorării bunului imobil gajat, Debitorul gajist este obligat să-l informeze imediat în formă scrisă despre acest fapt pe Biroul vamal, acesta fiind în drept să examineze bunul imobil gajat.

14. În cazul transferării drepturilor de proprietar asupra bunului imobil gajat, obligațiile ce reies din prezentul Contract trec la succesori.

15. Contractul de gaj încetează :

- în cazul stingerii obligațiunii vamale garantate prin gaj;

- în cazul distrugerii bunului imobil gajat;

- în alte cazuri prevăzute de legislația Republicii Moldova.

16. Litigiile apărute între părți ce țin de realizarea prezentului Contract, se examinează și se soluționează în conformitate cu legislația în vigoare a Republicii Moldova.

17. Contractul este întocmit în limba de stat în trei exemplare identice, cu aceeași forță juridică din care unul se va păstra în arhiva notarului ____, pe adresa mun. Chișinău, str. ____, iar celelalte două vor fi eliberate câte un exemplar pentru fiecare din părți.

Biroul Vamal Debitor Gajist
